

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DESCRIPCIÓ DEL SECTOR TERMAL D'UNA VIL·LA SENYORIAL

Est balinei cella frigidaria spatiosa, cuius in contrariis parietibus duo¹ baptisteria sinuantur. Adiacent unctorium et hypocauston, mox duae cellae magis elegantes quam sumptuosae; cohaeret calida piscina, ex qua natantes mare adspiciunt, nec procul est sphaeristerium quod occurrit calidissimo soli, inclinato iam die. (PLINI EL JOVE, *Cartes*, 2, 17, 11)

¹ És una forma del numeral *duo*, *duae*, *duo* que cal traduir amb *baptisteria*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

baptisterium, *-i* (n.): banyera.

frigidarius, *-a*, *-um*: d'aigua freda.

inclino (1): declinar [el dia], caure [el dia].

occurro, *occurri*, *occursum* (3): estar orientat cap a.

sinuo (1): aparèixer arrodonit.

sphaeristerium, *-ii* (n.): pista de joc de pilota.

unctorium, *-ii* (n.): sala de massatge.

Exercici 1 [5 punts]

Tradueix el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Canvieu el nombre gramatical dels mots marcats en negreta i, si escau, efectueu els canvis necessaris perquè la frase resultant sigui correcta. Copieu tota la frase resultant en el vostre quadern de respostes.

1. In parietibus cellae frigidariae **baptisteria** sinuantur.
2. Procul est **sphaeristerium** quod occurrit calidissimo soli.

Exercici 3 [2 punts]

A cada número escolliu, d'entre les locucions llatines que us proposem, la que podeu usar per expressar la mateixa idea que expressen els mots en negreta. A continuació, escriviu la resposta en el vostre quadern, tot fent coincidir el número de la qüestió amb la lletra correcta (per exemple, 1c, 2a, etc.).

1. Quan va ser l'hora de respondre a les qüestions de l'examen es va quedar **sense saber què escriure**.
 - a. in albis
 - b. in illo tempore
 - c. in memoriam
 - d. in situ
2. Si ho haguéssim previst, hauríem pogut aturar-lo. En aquest moment **ja no s'hi pot fer res**.
 - a. cogito ergo sum
 - b. delirium tremens
 - c. alea iacta est
 - d. o tempora, o mores!
3. Mira, **en confiança**, no és gaire bon estudiant!
 - a. rara avis
 - b. a priori
 - c. in vitro
 - d. inter nos
4. Vine **immediatament** si no vols guanyar-te'n una de bona!
 - a. interim
 - b. ex aequo
 - c. ipso facto
 - d. hic et nunc

Exercici 4 [2 punts]

Observeu amb molta atenció l'escultura d'època romana anomenada *Laocoont i el seus fills* (núm. 1). A continuació teniu una sèrie d'obres d'artistes posteriors que, **totalment o en part**, evoquen aquesta escultura (núm. 2, 3, 4, 5, 6 i 7). En un mínim de quinze línies (aprox. 150 mots), digueu **quins elements** d'aquestes il·lustracions (gestos, posicions, parts del cos, etc.) han usat els artistes per fer-nos pensar en l'obra antiga; igualment, assenyalau **allò que han variat** i digueu **quina obra** us sembla que **reprodueix més fidelment el grup antic**. Finalment, escriviu la vostra opinió sobre la necessitat de conèixer els models antics per poder entendre moltes de les obres d'art posteriors.

Número 2

Número 3

Número 4

Número 5

Número 6

Número 7

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DESCRIPCIÓ DEL SECTOR TERMAL D'UNA VIL·LA SENYORIAL

Est balinei cella frigidaria spatiosa, cuius in contrariis parietibus duo¹ baptisteria sinuantur. Adiacent unctorium et hypocauston, mox duae cellae magis elegantes quam sumptuosae; cohaeret calida piscina, ex qua natantes mare adspiciunt, nec procul est sphaeristerium quod occurrit calidissimo soli, inclinatio iam die. (PLINI EL JOVE, *Cartes*, 2, 17, 11)

¹ És una forma del numeral *duo*, *duae*, *duo* que cal traduir amb *baptisteria*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)

baptisterium, *-i* (n.): banyera.

frigidarius, *-a*, *-um*: d'aigua freda.

inclino (1): declinar [el dia], caure [el dia].

occurro, *occurri*, *occursum* (3): estar orientat cap a.

sinuo (1): aparèixer arrodonit.

sphaeristerium, *-ii* (n.): pista de joc de pilota.

unctorium, *-ii* (n.): sala de massatge.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

Escriviu si l'afirmació que es fa en cadascuna de les frases següents és certa (C) o falsa (F) **en relació amb el que diu el text que acabeu de traduir**. Feu-ho de manera que coincideixi el número de cada frase amb la vostra elecció (per exemple, 1C, 2C, 3F, etc.). Recordeu que un error en la vostra resposta comporta una deducció de punts.

1. Calidissimus sol sphaeristerium penetrat. C / F
2. Balinei frigidarium spatiosum est. C / F
3. Qui natant ex cellis elegantibus mare uident. C / F
4. Cum dies iam inclinatus est, non procul a calida piscina est sphaeristerium. C / F

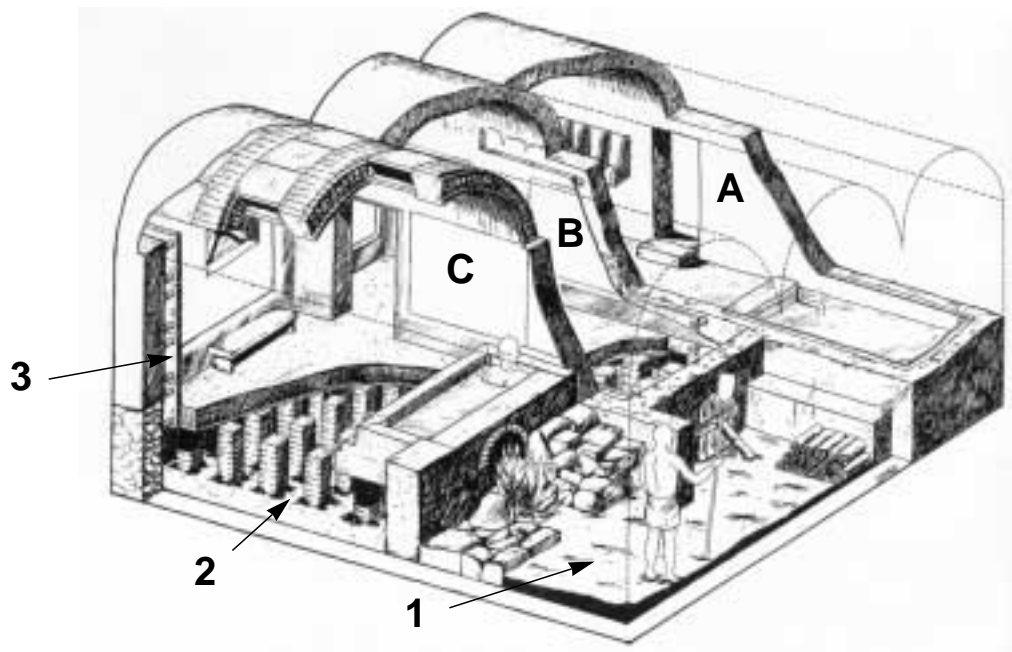
Exercici 3 [2 punts]

Llegiu amb atenció la definició dels quatre gèneres literaris que hi ha a continuació, identifiqueu-los i, per a cadascun, digueu un autor llatí que el conreés i alguna de les seves obres que tingui clarament cabuda en el gènere esmentat.

1. Gènere narratiu que pretén exposar els fets de manera objectiva i que té una clara intenció didàctica — tant moral com política— i propagandística. En aquest sentit, un dels objectius principals del gènere en l'antiga Roma fou inculcar en el jovent de les classes dirigents un gran respecte pel sistema de valors tradicionals, a través de l'exposició de les gestes de personatges històrics emblemàtics.
2. Gènere narratiu que produeix obres extenses en vers consagrades a personatges de grandesa excepcional —històrics o llegendaris— i a les seves gestes heroiques. En la major part d'aquestes obres hi ha algun tipus d'intervenció divina en l'acció, encara que no és una característica indispensable del gènere.
3. Gènere poètic que agrupa obres el text de les quals no està pensat per ser llegit individualment, sinó per ser dit en públic amb la intervenció necessària d'elements «extratextuals» que donen ple sentit al missatge. Es pot dividir en dos subgèneres, un dels quals pretén suscitar el terror del públic i la pietat envers els personatges, i l'altre pretén provocar el riure amb intencions moralitzants o sense.
4. Gènere poètic que té com a objectiu expressar els sentiments íntims, sobretot aquells que fan referència a l'amor i al desamor. La forma mètrica pròpia d'aquestes composicions consisteix en una sèrie de versos, agrupats de dos en dos, un anomenat hexàmetre i l'altre pentàmetre.

Exercici 4 [2 punts]

El text que acabeu de traduir descriu el sector termal d'una vil·la senyorial. A continuació teniu una reconstrucció ideal de les termes de la vil·la romana del Mas d'en Gras (Vila-seca, Tarragonès). Observeu bé el dibuix i, en un mínim de quinze línies (aprox. 150 mots), identifiqueu amb el nom llatí apropiat cadascun dels tres àmbits assenyalats amb les lletres A, B i C, descriu-ne la funció i digueu **els elements que us han fet arribar a la vostra conclusió**. Igualment, expliqueu la utilitat i el funcionament del dispositiu que hem assenyalat amb els números 1, 2 i 3, tot identificant amb el terme llatí correcte els números 1 i 2. Finalment, expliqueu **per ordre** quines eren les accions que feia qui entrava en **aquests banys**.

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

VICTÒRIES DE L'EMPERADOR AURELIÀ EN LA SEVA MARXA CAP A ORIENT

Aurelianus contra Zenobiam, quae filiorum nomine imperium orientale tenebat, iter flexit. Multa bellorum genera in itinere confecit. In Thracia occurrentes barbaros uicit; Gothorum ducem trans Danuuium interemit. Inde per Byzantium in Bithyniam transitum fecit eamque nullo certamine obtinuit. (*Història Augusta, Aurelià, 22, 1-4*)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Aurelianus, -i (m.): Aurelià.

Bithynia, -ae (f.): Bitínia [regió d'Àsia menor].

Byzantium, -i (n.): Bizanci [ciutat].

Gothi, -orum (m.): els gots [poble germànic].

Thracia, -ae (f.): Tràcia.

Zenobia, -ae (f.): Zenòbia [reina de Palmira, ciutat de la Síria actual].

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

D'entre les formes que hi ha entre claudàtors, escolliu la que cal introduir en l'espai buit per tal d'obtenir una frase amb sentit. A continuació, escriviu-la en el vostre quadern de respostes.

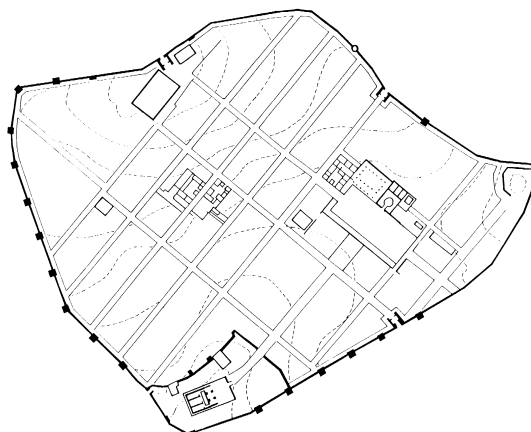
1. Aurelianus ___ Zenobiam iter flexit. [ut, cuius, ad, per]
2. Senatus decreuit ___ Aurelianus contra Zenobiam iter flecteret. [qui, et, ut, cum]
3. ___ Aurelianus Gothorum ducem interemisset, in Bythiniam transitum fecit. [cum, ad, quem, per]
4. Aurelianus in Bithyniam transitum fecit, ___ eam obtineret. [et, aut, in, ut]

Exercici 3 [2 punts]

Observeu les plantes següents, corresponents a diferents ciutats romanes. Digueu quina us sembla que reflecteix més exactament la teoria que aplicaven els romans a l'hora de construir una ciutat nova i justifiqueu-ho breument. A continuació, identifiqueu les plantes de Roma, Bàrcino i Tàrraco.

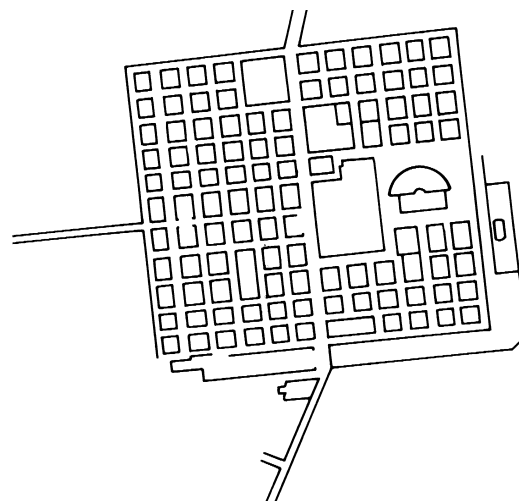
Número 1

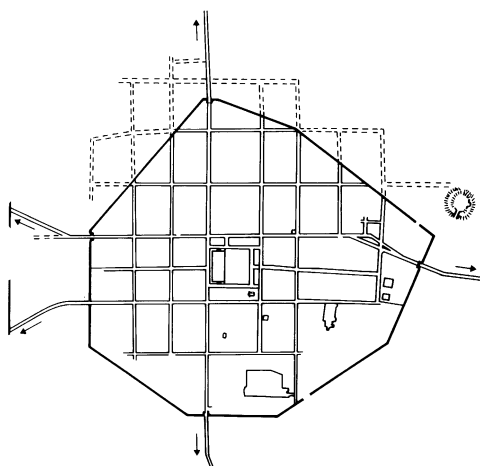
Número 2

Número 3

Número 4

Número 5

Número 6

Exercici 4 [2 punts]

Llegiu el següent text extret del llibre de J. M. Nadal i M. Prats *Història de la llengua catalana* i, en un mínim de quinze línies (aprox. 150 mots), feu-ne un comentari a partir de les qüestions que hi ha més avall:

Si ens fixem en la data de l'arribada dels romans a Empúries i en la de la conquesta d'altres ciutats com Tarragona, Cartagena i Cadis, i les comparem a les de l'expansió romana a d'altres territoris (per exemple, la Gàl·lia Septentrional), no ens podem estar de qualificar la romanització de la zona oriental de la península Ibèrica de primerenca. Si, d'altra banda, ens aturem a pensar una mica en la reacció indígena enfront del món romà (caracteritzada per una gairebé total falta d'oposició) i en el fet que al cap de sis o set generacions les velles estructures i les tradicions locals es van esborrar del tot i la gent abandonà la llengua i l'alfabet ibèrics i, finalment, en el fet que el nord-est peninsular era travessat de dalt a baix per la Via Augusta, haurem de qualificar la romanització de casa nostra de molt intensa. Finalment, la romanització del nord-est fou molt duradora (pensem que els bàrbars que ens tocaren en sort, els visigots, estaven totalment romanitzats).

1. Què s'entén per romanització?
2. Poseu exemples que corroborin que l'actual territori dels Països Catalans va ser dels primers a ser conquerits pels romans, comparant la data de la seva arribada a Hispània amb dates aproximades de la conquesta d'altres territoris.
3. ¿Quins factors creieu que van ajudar a la desaparició de les estructures socials i les tradicions que existien a l'actual territori dels Països Catalans abans de la conquesta romana?
4. ¿Quina importància van tenir les llengües que es parlaven en un territori abans de la invasió romana i que van acabar desapareixent?
5. Els autors parlen de la duració de la romanització. ¿Penseu que aquest aspecte fou determinant en la formació de les llengües romàniques? Justifiqueu la resposta amb exemples.

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

VICTÒRIES DE L'EMPERADOR AURELIÀ EN LA SEVA MARXA CAP A ORIENT

Aurelianus contra Zenobiam, quae filiorum nomine imperium orientale tenebat, iter flexit. Multa bellorum genera in itinere confecit. In Thracia occurrentes barbaros uicit; Gothorum ducem trans Danuuium interemit. Inde per Byzantium in Bithyniam transitum fecit eamque nullo certamine obtinuit. (*Història Augusta, Aurelià, 22, 1-4*)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Aurelianus, -i (m.): Aurelià.

Bithynia, -ae (f.): Bitínia [regió d'Àsia menor].

Byzantium, -i (n.): Bizanci [ciutat].

Gothi, -orum (m.): els gots [poble germànic].

Thracia, -ae (f.): Tràcia.

Zenobia, -ae (f.): Zenòbia [reina de Palmira, ciutat de la Síria actual].

Exercici 1 [5 punts]

Traduiu el text en el quadern de respostes.

Exercici 2 [1 punt]

A cada número, entre claudàtors, teniu una sèrie de quatre sintagmes, un dels quals **no pot** ser introduït en l'espai en blanc perquè la frase que en resultaria seria incorrecta. Esbrineu quin és i escriviu-lo en el vostre quadern de respostes.

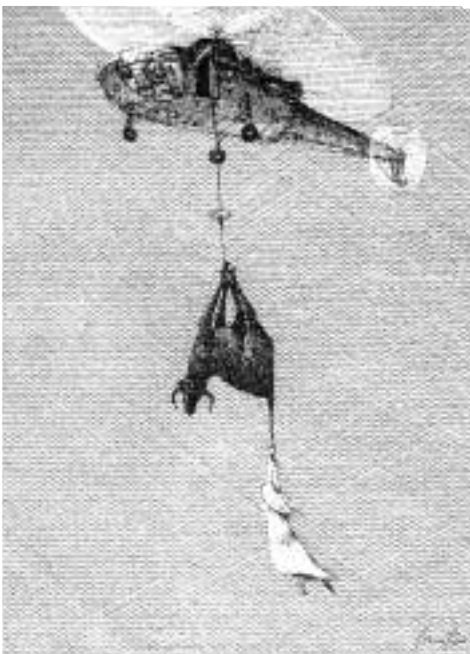
1. Zenobia _____ imperium tenebat. [cum filiis suis; diligenter; ad transitum; Syriae]
2. _____ ab Aureliano uicti sunt. [barbari; barbarorum dux; hostes; Gothi]
3. Aurelianus _____ Gothorum ducem interemit. [magno certamine; Romanorum imperator; cum legione una; itinera]
4. Aurelianus in itinere _____ confecit. [multa bella; magnas res; trans Danuuium; negotium nullum]

Exercici 3 [2 punts]

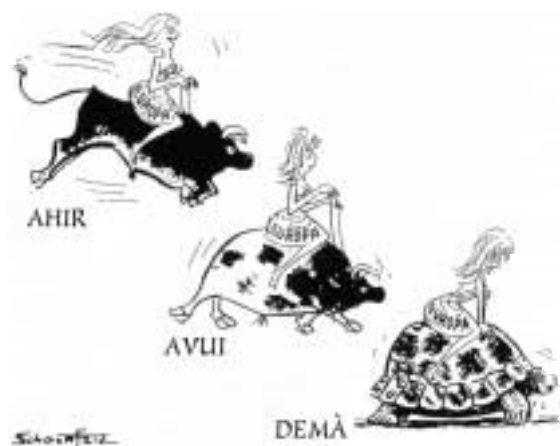
A *Les Metamorfosis*, Ovidi explica **el rapte d'Europa** per part de Zeus transformat en toro. Europa, en veure'l a prop del mar, se li atansa i seu damunt del seu llom. El toro, nedant, s'emporta la noia.

Molts artistes s'han inspirat en aquest mite per simbolitzar alguna circumstància de l'època en què han viscut. A continuació en teniu quatre exemples. Aparelleu correctament cada il·lustració amb el simbolisme que li correspon, de manera que en resulti una sèrie del tipus 1a, 2c, etc. A continuació, per a cada il·lustració, **assenyaleu algun element** (posició, gest, moviment, etc.) que l'artista ha usat per expressar el simbolisme que ens ha volgut transmetre.

- L'obra simbolitza la força agressiva del nazisme a començament de la dècada dels anys trenta del segle passat i el pressentiment de la catàstrofe europea que s'esdevindria poc temps després.
- L'obra evoca la visió pessimista existent a començament de la dècada dels anys seixanta del segle passat en el ritme de la construcció de la Unió Europea.
- L'obra evoca les dificultats existents per gestionar la política agrícola europea, arran del problema del mal de les «vaques boges»: Europa es deixa arrossegar pel problema.
- L'obra és una sàtira contra el rearmament de les nacions europees en contra del nazisme puixant de finals de la dècada dels anys trenta del segle passat.

Núm. 1

Núm. 2

Núm. 3

Núm. 4

Exercici 4 [2 punts]

El text que heu traduït parla d'una expedició d'Aurelià, emperador del segle III, contra un poble d'Orient i de les dificultats amb què es trobà abans d'arribar-hi. En un mínim de quinze línies (aprox. 150 mots), exposeu les característiques principals dels últims segles de l'Imperi Romà (del III al V): quina va ser la situació militar a les fronteres; quin canvi hi va haver a finals del segle III en la forma de governar l'Imperi; quina divisió politicoterritorial s'hi va dur a terme; quin fet concret va posar fi a l'Imperi Romà d'Occident i quan es va esdevenir, etc. Esmenteu també el nom d'algun emperador d'aquest darrer període de la història romana.